

BESZÁMOLÓK

Beszámoló a II. Amerikai—Magyar Földrajzi Szemináriumról (1978 V. 15—V. 30.)

Az első szemináriumot Ann Arborban, a Michigani Egyetemen rendezték. Azon 7 magyar és 8 amerikai előadás hangzott el. Az előadásokat vita, ill. kiegészítő információcsere és háromnapos városkörnyezet-tanulmányút egészítette ki. Az előadások szövegét a Michigan Állami Egyetem actájának külön számában teszik közzé.

A hatnapos szemináriumhoz tartozó város- és városkörnyezeti tanulmányút és tapasztalatsere-megbeszélések Millwaukee—Chicago, Detroit—Ann Arbor és környezetében folytak, és széles körű tapasztalatszerzésre nyújtottak lehetőséget (V. 16—V. 21.)

A második szemináriumra is sor került Pittsburgh-ban (Pennsylvania állam egyetemén, V. 22—24) ahol a Földrajzi Intézet munkatársai félnapos előadássorozatban és másfélnapos város, városkörnyéki bemutatón nyújtottak kitűnő lehetőséget az urbanizációs és iparosodási folyamatok megismerésére. Pittsburgh mint acélváros (United Steel Co) fejlődésének, stagnálásának és rekonstrukciós terveinek, a tervezés módszereinek bemutatása sok tanulsággal járt, amelyekről szakelőadásban, ill. szakfolyóiratokban lesz módja delegációnak beszámolni.

A terven kívüli harmadik szemináriumot (V. 25—27) az Amerikai Geográfusok Szövetségének elnöke (NYSTRÖM prof.) Washingtonban az *US Geological Survey* légifénykép és távérzékelési osztályán szervezte meg. Ennek az osztálynak a munkatársai félnapos előadó és

műszerbemutató ülést rendeztek, amelynek során az úrfelvételek műszeres értékelésében elért eredményeket és módszereket mutatták be a terület-, ill. földhasznosítási térképezés témakörében.

Végül New Yorkban (V. 28—29.) a visszatérésünk előtti két napon a Columbia Egyetem Földrajzi Intézete munkatársainak kíséretében tekintettük meg Manhattan egyes városrészeit (Down Town stb.).

Az I. Amerikai—Magyar Szeminárium 1975-ben Magyarországon volt (Budapest—Kecskemét—Alföld). A két szeminárium lényegében egy elgondolásnak volt a szerves része, amely az urbanizáció földrajzi aspektusainak időszerű kérdéseivel foglalkozott. A megvalósítás mindkét fél részvevőinek a véleménye szerint eredményes és hasznos volt. A magyarországi szeminárium anyaga az Akadémiai Kiadónál jelent meg 1978-ban.

A kapcsolatok további ápolására, továbbvitelére a delegációk konkrét javaslatot nem alakítottak ki. Kölcsönös megállapítás volt, hogy az amerikai—magyar földrajzi szemináriumok jól szolgálták mindkét fél részére a tárgykörben a kutatómódszerek és irányzatok elmélyítését, kiszélesítését és gyakorlati alkalmazását. A jövőben a szemináriumokon részt vett intézmények képviselői keresik meg az egymás számára kölcsönösen előnyös együttműködési témákat, ill. formákat.

PÉCSI MÁRTON

Beszámoló a Német Negyedkorkutató Társaság (DEUQUA) Ausztriában és Magyarországon rendezett nemzetközi konferenciájáról (1978. VIII. 26—IX. 5)

A Német Negyedkorkutató Társaság (DEUQUA) 2 évenként hagyományosan interdiszciplináris jellegű konferenciát rendez negyedkorkutatók részére. A 1976. évi rendezvényt három nemzeti bizottság közösen szervezte. A Német Negyedkorkutató Társaság jelenlegi

elnöke ugyanis JULIUS FINK osztrák akadémikus. Az ő indítványára a német és az osztrák bizottságok mellett az INQUA Magyar Nemzeti Bizottsága a szakemberek széles körét kapcsolta be az Alpok és előtere, továbbá a Pannóniai-medence földtani, geomorfológiai, palinológiai és

archeológiai regionális kutatásainak megtárgyalásába.

Az MTA kiküldöttjeként négy tagú magyar delegáció vett részt a DEUQUA 1978. aug. 31.—szept. 2. között Bécsben rendezett tudományos ülészekán. A konferencia bécsi ülészekát megelőzően Salzburg és Bécs között terepbejárás — KRETZOI M., MAROSI S., SOMOGYI S. delegációtárogokkal együtt — vett részt. A bécsi előadó ülést követően a Dunántúlon 3 napos terepbejárásos konferenciát az INQUA Magyar Nemzeti Bizottsága és az MTA FKI rendezte, Kőszeg—Keszthely—Paks—Dunaújváros—Budapest—Mende—Vissegrád—Tata—Győr útvonalon.

Az ausztriai terepbejárásos kirándulás az alpi pleisztocén gleccserek végmorénáinak és a végmorénák előterében levő fluvio-glaciális teraszképződmények régi és újabb kutatási eredményeinek megismerését, továbbá a teraszok és a löszök, fosszilis talajok és periglaciális jelenségek kronológiai párhuzamosítását állította a tematika középpontjába. A kirándulás előkészítését, az útvonalvezető publikálását, majd a terepfeltárások bemutatását JULIUS FINK professzor végezte közvetlen munkatársai közreműködésével. A bécsi előadó ülészek alatt egynapos terepbejárásos vettünk részt a Bécsi-medence és a Morva-mező teraszos vidékén.¹ A bécsi kétnapos előadó ülésen magyar részről PÉCSI M. és KRETZOI M. tartottak figyelmet keltő előadásokat. A DEUQUA konferencián két szekcióban 24 előadás hangzott el, melyet az *Liszeitalter u. Gegenwart* publikál.

A DEUQUA dunántúli terepbejárásai során német, osztrák, svájci, francia, belga, holland, svéd részvevők mellett Magyarországról mintegy 25 szakember, továbbá több szovjet, csehszlovák és lengyel negyedkorkutató vett részt.

Az előadásokat az alábbi témakörökhöz csoportosították:

1. Negyedkori felszínfejlődés és geomorfológia
2. Plio-pleisztocén paleontológia és paleonológia
3. Az Alpi-elővidék alsó és legalsó pleisztocénje

4. Az alpi kősi és posztglaciális környezet

5. Löszstratigráfia

6. Az Európán kívüli negyedkor

PÉCSI M. előadása a Középső-Duna-völgy morfogenezisééről² áttekintő összefoglalást adott a Pannóniai-medence kialakulásáról, részleteiben pedig a negyedkori felszínfejlődésről. KRETZOI M. előadása a negyedkor biosztratigráfiai tagolását és nomenklatúráját ismertette magyarországi gazdag gerinces fauna fejlődéstörténeti kutatási eredmények alapján. PÉCSI M. előadásához kapcsolódóan kiállították a „Dunai Országok Atlaszá”-ban megjelent geomorfológiai térképet, melynek eredeti 1:1 000 000 léptékű kéziratós térképe és értelmező jelkulcsa számottevő érdeklődést váltott ki a jelenlevők között.

A bécsi előadó ülést követő háromnapos magyarországi terepbejárást PÉCSI M. vezette mintegy 25 magyar negyedkorkutató közreműködésével. Bemutatásra kerültek a Dunántúlon végzett eddigi kutatások; a negyedkori üledékek, teraszképződmények, a Balaton kialakulása, környezetvédelme, a Dunántúli-dombság felépítése, a löszkronológia, paleontológia, archeológia, geobotanika, paleopedológia és a paleomágneses kutatások területén elért eredmények. A Magyarországon bemutatott objektumok, feltárások és földtani-geomorfológiai régiók ismertetését egy 100 oldalas útvonalvezetőben német nyelven készítettük el, amelyet a bécsi rendező fél publikált.³ A magyarországi terepbejárásos konferencián mintegy 80 külföldi szakember vett részt, köztük 25 egyetemi tanár és számos nemzetközi hírű negyedkorkutató. A kirándulás szakmai szempontból a magyar tudományos élet számára jelentős sikert hozott. Behozonyosodott, hogy a negyedkorkutatás terén a magyar szakemberek a nemzetközi élvonalban álló jelentős eredményeket értek el, módszereiket és megállapításaikat elismerték. A jövőben a nemzetközi irodalomban ennek tükröződése — éppen a magyarországi kirándulás során az újabb eredmények helyszíni bemutatásával egybekötve — még szélesebben várható.

PÉCSI MÁRTON

¹ 1978. évi DEUQUA kirándulások:

A) Északi-Alpok elővidéke Salzburgtól Bécsig (aug. 27—30.) Vezető: J. FINK—H. KOHL—H. NAGL és több osztrák szakember.

B) Morva-mező, Stillfried, (szept. 1.) Vezető: J. FINK—H. NAGL és több osztrák szakember.

C) elmaradt.

D) Bécsi-medence—Középső-Burgenland—Dunántúl (szept. 3—5.) Vezető: J. FINK—M. II. FINK—PÉCSI M. és több magyar szakember.

E) Innsbrucki—Ötztali-Alpok, (szept. 3—5.) Vezető: S. BORTENSCHLAGER—F. FLIRI—H. HEUBERGER.

² Lásd: Földrajzi Értesítő 1980. 2. füzetben magyar nyelven.

³ Deuqua-Exkursion 3—5. September 1978. Wiener Becken—Mittleres Burgenland—Transdanubien. HELGA SCHNEIDERBAUER, Wien—Budapest, 1978.